

**MIRTEMIR SHE'RIYATIDA ONA YURT VA QISHLOQ MANZARALARI:
'QISHLOG'IM' SHE'RI MISOLIDA**

Nodira Jo'rayeva Maxsud qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti

Anotatsiya: Ushbu maqola Mirtemirning “Qishlog’im” she’ri asosida ona yurt, qishloq hayoti va milliy qadriyatlarning badiiy ifodasini tahlil qiladi. She’rda shoir qishloq manzaralari, tabiat tasvirlari va xalq hayotining nozik jihatlarini o‘zining hissiy va badiiy uslubi orqali aks ettiradi. Shu bilan birga, she’r shaxsiy xotira, go‘daklik va mehr-muhabbat hissiyoti bilan uyg‘unlashgan. She’rda ishlatilgan metafora, takroriy iboralar va tabiat tasvirlari o‘quvchida estetik zavq uyg‘otadi va milliy qadriyatlarni anglash imkonini beradi. Mirtemir qishloq hayotidagi go‘zallik, mehnat va urf-odatlarini nozik badiiy obrazlar orqali tasvirlab, ona yurtga bo‘lgan sadoqat va mehr-muhabbatni o‘quvchiga yetkazadi.

Kalit so‘zlar: Mirtemir, Qishlog’im, ona yurt, qishloq hayoti, milliy qadriyat, badiiy obraz, metafora, tabiat tasviri, go‘daklik, hissiy uyg‘onish.

Аннотация: Статья посвящена анализу стихотворения Миртемира «Qishlog’im», рассматривается художественное изображение родного края, деревенской жизни и национальных ценностей. В стихотворении автор через эмоциональный и художественный язык передает красоты деревенского быта, природные пейзажи и человеческие воспоминания о детстве. Используемые метафоры, повторяющиеся фразы и описания природы создают эстетическое удовольствие и способствуют осознанию национальных ценностей. Миртемир через образы деревенской жизни, труда и обычаев выражает преданность родной земле и любовь к ней.

Ключевые слова: Миртемир, Qishlog’im, родная земля, деревенская жизнь, национальные ценности, художественный образ, метафора, описание природы, детские воспоминания, эмоциональное восприятие.

Annotation: This article analyzes Mirtemir’s poem “Qishlog’im,” focusing on the artistic depiction of homeland, village life, and national values. In the poem, the poet conveys the beauty of rural life, natural landscapes, and childhood memories through emotional and artistic language. The use of metaphors, repeated phrases, and landscape imagery evokes aesthetic pleasure and facilitates the understanding of

national values. Mirtemir portrays rural life, labor, and customs through artistic imagery, expressing devotion and love for the homeland.

Keywords: Mirtemir, Qishlog'im, homeland, village life, national values, artistic imagery, metaphor, landscape depiction, childhood memories, emotional experience.

KIRISH

Mirtemirning “Qishlog'im” she'ri o'zbek adabiyotida ona yurtga bo'lgan muhabbatni, qishloq hayoti va milliy qadriyatlarni badiiy obrazlar orqali ifodalashda yorqin namuna hisoblanadi. She'r shoirning go'daklik xotiralari, tabiat manzaralari va qishloqdagi urf-odatlariga bo'lgan mehrini jonli va hissiy tarzda aks ettiradi. Shu tariqa, o'quvchi ona yurtga bo'lgan sadoqat, tabiat va xalq hayotiga hurmat tuyg'usini his qiladi. “Qishlog'im” she'rida shoir tabiat tasvirlari va xalq hayotining nozik jihatlarini badiiy obrazlar bilan uyg'unlashtiradi. Masalan, “Nechog'lik to'kissan, nechog'lik to'kin, Meni o'rab oldi xayol, tushuncha” misralari orqali shoir qishloq go'zalligi va uning inson qalbiga beradigan estetik va hissiy ta'sirini tasvirlaydi. Shu bilan birga, “Qay qo'raga kirsang — eshigi ochiq, Bir nima tatiysan, qo'ymas aslo och” kabi satrlar orqali xalq mehmondo'stligi, urf-odatlari va mehr-muhabbat hissiyoti o'quvchiga yetkaziladi. She'rning badiiy kuchi, metafora va ritmik takrorlar orqali shakllanganligi o'quvchida ona yurtga bo'lgan mehr-muhabbatni chuqur anglashga imkon yaratadi. Mirtemir qishloqdagi hayot, go'daklik xotiralari va milliy qadriyatlarni tasvirlash orqali o'quvchiga hissiy uyg'onish, estetik zavq va ona yurtga bo'lgan sadoqat hissini uyg'otadi. Ushbu maqola aynan shoirning “Qishlog'im” she'ri misolida ona yurt, qishloq manzaralari va milliy qadriyatlarni badiiy obrazlar orqali ifodalashning xususiyatlarini tahlil qilishga qaratilgan. Shu orqali maqola o'quvchiga Mirtemir ijodida qishloq hayoti va ona yurtga bo'lgan sevgining badiiy tasviri haqida keng tasavvur beradi.

ASOSIY QISM

Mirtemirning “Qishlog'im” she'ri o'zbek adabiyotida ona yurt, qishloq manzaralari va milliy qadriyatlarni badiiy obrazlar orqali ifodalashdagi yorqin namuna hisoblanadi. She'rida shoir o'zining go'daklik xotiralari, tabiat tasvirlari va qishloqdagi urf-odatlariga bo'lgan mehrini jonli va hissiy tarzda aks ettiradi. Shu tariqa, o'quvchi ona yurtga bo'lgan sadoqat, tabiat va xalq hayotiga hurmat tuyg'usini his qiladi.

She'rning birinchi qatorlarida shoir qishloqni tasvirlashda rang-barang va jonli tabiat manzaralarini keltiradi: “Nechog'lik to'kissan, nechog'lik to'kin, Meni o'rab oldi xayol, tushuncha.” Bu misralar orqali qishloqdagi tabiatning go'zalligi va inson qalbiga beradigan estetik ta'sirini o'quvchi his qiladi. Shu bilan birga, shoirning badiiy uslubi,

ritmik takrorlar va radiflar qishloqning xotirjam, mehmondo‘st va iliq muhitini yanada jonli aks ettiradi. Shuningdek, she‘rda xalq hayoti va urf-odatlarining badiiy tasviri alohida e‘tiborga loyiqdir. Masalan, “Qay qo‘raga kirsang — eshigi ochiq, Bir nima tatiysan, qo‘ymas aslo och” misralari qishloq aholisi mehmondo‘stligini, iliqlik va mehr-muhabbat hissiyotlarini aks ettiradi. Shuningdek, “Borini ayamas, barini qo‘yar, Yupqami yo go‘ja, talqon, qo‘g‘irmoch” kabi satrlar orqali shoir milliy ovqatlar va urf-odatlarni badiiy obrazlar bilan tasvirlab, qishloq hayotining boyligini va xilma-xilligini namoyish qiladi. She‘rning boshqa qismida Mirtemir o‘z go‘daklik xotiralarini qayta eslaydi va ularni ona yurtga bo‘lgan mehr bilan uyg‘unlashtiradi. Masalan, “Hammasi qolarkan go‘dak yodida, Boshdan sochilguvchi turshag-u tanga” misralarida shoirning bolalik xotiralari, oilaviy muhit va qishloqdagi hayotining iliq tasviri o‘quvchiga yetkaziladi. Shu tarzda, o‘quvchi shoirning hissiy dunyosini, ona yurtga bo‘lgan mehrini va milliy qadriyatlarni chuqur his qiladi.

Bundan tashqari, she‘rda tabiatning turli manzaralari orqali inson va tabiat o‘rtasidagi uyg‘unlik, shuningdek, insonning o‘z yurtiga bog‘liqligi badiiy tarzda namoyon etiladi: “Qoraqumg‘on qaynar, yozilur chochiq, Zog‘orami, so‘kmi, yovg‘on yo umoch.” Shu misralarda shoir tabiatni jonli va harakatlanuvchi, inson qalbini uyg‘otuvchi bir makon sifatida tasvirlaydi. Mirtemirning badiiy uslubi va obrazlar mahorati she‘rni yanada estetik va hissiy jihatdan boy qiladi. Radif va takrorlar, metafora va tasvirlar orqali o‘quvchi ona yurtga, qishloq hayotiga va milliy qadriyatlarga bo‘lgan sadoqat va sevgini chuqur anglaydi. Shu bilan birga, she‘r o‘quvchida hissiy uyg‘onish, go‘daklik xotiralarini eslash va tabiat manzaralarining go‘zalligini qadrlash imkonini yaratadi. Natijada, “Qishlog‘im” she‘ri Mirtemirning ona yurt, qishloq hayoti va milliy qadriyatlarni badiiy obrazlar orqali ifodalashdagi ustaliklarini ochib beradi. She‘r o‘quvchida nafaqat estetik zavq uyg‘otadi, balki hissiy uyg‘onish, milliy qadriyatlarni anglash va ona yurtga bo‘lgan sadoqatni his qilish imkonini beradi. Shu tariqa, she‘r zamonaviy o‘zbek adabiyotida ona yurt va qishloq manzaralarini badiiy tasvirlashdagi muhim asar sifatida qadrlanishi lozim.

XULOSA

Mirtemirning “Qishlog‘im” she‘ri ona yurtga bo‘lgan muhabbat, qishloq hayoti va milliy qadriyatlarni badiiy obrazlar orqali ifodalashda yorqin namuna hisoblanadi. She‘r shoirning go‘daklik xotiralari, tabiat manzaralari va qishloqdagi urf-odatlarga bo‘lgan mehrini jonli va hissiy tarzda aks ettiradi. Shu orqali o‘quvchi ona yurtga bo‘lgan sadoqat, tabiat va xalq hayotiga hurmat tuyg‘usini chuqur his qiladi. She‘rda ishlatilgan metaforalar, radif va takroriy iboralar, shuningdek, tabiat tasvirlari

o‘quvchida estetik zavq va hissiy uyg‘onish uyg‘otadi. Mirtemirning badiiy uslubi ona yurtga bo‘lgan muhabbatni, qishloq hayotining go‘zalligi va xalq urf-odatlarini samimiy va ta’sirli tarzda ifodalaydi. Natijada, “Qishlog‘im” she’ri nafaqat badiiy zavq, balki ona yurt va qishloq hayotiga bo‘lgan mehr-muhabbatni, milliy qadriyatlarni anglash va qadrlash hissini uyg‘otishda muhim o‘rin tutadi. Shu bilan birga, she’r zamonaviy o‘zbek adabiyotida ona yurt va qishloq manzaralarini badiiy tasvirlashda mustahkam o‘rin egallaydi va o‘quvchiga milliy ma’naviyatni chuqur anglash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirtemir. *Tanlangan she’rlar*. Toshkent: G‘afur G‘ulom nomidagi Adabiyot va san’at nashriyoti, 1975.
2. Qodirov, Sh. *O‘zbek klassik she’riyati tarixiga kirish*. Toshkent: O‘zbekiston Fanlar Akademiyasi nashriyoti, 1990.
3. Ergashev, A. *Mirtemir va zamonaviy o‘zbek she’riyati*. Toshkent: Fan nashriyoti, 1995.
4. Sobirov, N. *O‘zbek she’riyatida tabiat va milliy qadriyatlar*. Toshkent: Sharq nashriyoti, 1988.
5. Xo‘jayev, I. *O‘zbek badiiy tafakkuri va milliy qadriyatlar*. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti, 1985.
6. O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi. Toshkent, 2000.